

Chambre des Représentants

SESSION 1985-1986

19 DÉCEMBRE 1985

PROPOSITION DE LOI

réglementant les appels
à la générosité de la population

(Déposée par M. Jérôme)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Parmi les personnes et les organisations qui font appel à la générosité du public, il se trouve des escrocs et des naïfs qui écument les rues de notre pays, afin de collecter argent et objets divers, sous prétexte que ces dons sont destinés à l'un ou l'autre objectif humanitaire. Ces personnes obtiennent également diverses formes de soutien et de subsides des autorités publiques, ainsi que le patronage de personnes au-dessus de tout soupçon.

Il est urgent de mettre fin à cet état de choses car, chaque année, des milliards de francs sont détournés ainsi, lésant les organismes qui sont recommandables.

Comment se font actuellement les appels à la générosité ?

1. Le recrutement de membres par vente de cartes de membre adhérent ou de soutien.
2. La présentation de listes de souscription.
3. La remise à domicile de bulletins de versement, éventuellement accompagnés d'un prospectus.
4. La collecte de biens, par exemple de vêtements et de vivres.
5. La vente de vignettes, cartes de participation, calendriers ou autres objets ayant une valeur symbolique.
6. La demande de dons, la mendicité.
7. Les loteries ou tombolas.
8. La vente, éventuellement par colportage, de produits divers et de périodiques accompagnés d'un appel à la générosité.
9. Les appels par les médias d'information, téléphone et correspondance.
10. La sollicitation de dons auprès des pouvoirs publics.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1985-1986

19 DECEMBER 1985

WETSVOORSTEL

tot regeling van het beroep
op de vrijgevigheid van de bevolking

(Ingediend door de heer Jérôme)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Onder de personen en de instellingen die een beroep doen op de vrijgevigheid van de bevolking, bevinden zich ook bedriegers en naïvelingen die de straten van ons land afschuimen om geld en allerlei voorwerpen in te zamelen, onder het voorwendsel dat deze giften bestemd zijn voor een of ander humanitair doel. Deze personen krijgen eveneens onder verscheidene vormen, steun en toelagen van overheidswege en, daarenboven, het beschermheerschap van personen die boven alle verdenking staan.

Het wordt hoog tijd dat daaraan een einde wordt gemaakt want elk jaar worden zo miljarden franken verduisterd, waardoor verdienstelijke organisaties benadeeld worden.

Hoe wordt tegenwoordig een beroep gedaan op de vrijgevigheid ?

1. Het werven van leden door de verkoop van lidmaatschaps- of steunkaarten.
2. Het aanbieden van intekenlijsten.
3. Het bezorgen aan huis van stortingsformulieren, eventueel met bijvoeging van een prospectus.
4. Het inzamelen van goederen, bijvoorbeeld kleding en levensmiddelen.
5. De verkoop van vignettes, toegangskaarten, kalenders of andere voorwerpen met symbolische waarde.
6. Het verzoek om giften, de bedelarij.
7. Loterijen of tombola's.
8. De verkoop, eventueel door leurhandel, van allerlei produkten en tijdschriften waarbij een beroep wordt gedaan op de vrijgevigheid.
9. Oproepen door middel van de informatiemedia, telefoon of brief.
10. De vraag om giften van overheidsinstanties.

Qui peut faire appel à la générosité ?

N'importe quelle personne physique ou morale, et même les associations de fait, connues ou inconnues.

La réglementation actuelle

La réglementation actuelle ne permet pas d'éliminer les abus. Elle limite sa portée aux appels effectués en vue de soulager la misère. Elle n'exige aucune garantie concernant la crédibilité des organisateurs. Elle ne prévoit qu'insuffisamment les moyens de contrôle et ne prévoit pas de sanctions.

Commentaires des articles

Article 1er

Il faut fermer toutes les portes aux échappatoires qu'utilisent les escrocs. Actuellement, certains domaines tombent en dehors de la loi, par exemple, les appels à la générosité, en vue de promouvoir un objectif scientifique ou culturel.

Art. 2

Il faut également englober toutes les méthodes qui sont utilisées ou qui pourraient l'être dans l'avenir. Actuellement, par exemple, il n'y a aucune réglementation en ce qui concerne les demandes par téléphone ou la vente de périodiques, en vue de promouvoir un objectif quelconque. Les sollicitations aux pouvoirs publics tombent également sous l'application de cette loi, car actuellement des escrocs peuvent constituer des A.S.B.L. ou lancer des initiatives qui n'existent que sur papier et demander une aide aux pouvoirs locaux ou nationaux. Il arrive que des gestionnaires publics financent ces initiatives ou accordent des dons en argent ou en nature sans avoir de garantie quant à l'utilisation de cette aide.

Quelques exemples : Une personne physique ou morale demande à une autorité communale un subside financier pour organiser une activité en faveur des enfants ou des personnes âgées de la commune. Une personne physique ou morale demande à utiliser une salle communale ou un domaine provincial pour y organiser un spectacle au bénéfice de telle ou telle initiative charitable. Une personne physique ou morale demande un financement de l'A. G. C. D. pour réaliser une initiative de développement dans le Tiers-Monde. Ces trois formes d'appels seront également réglementées par la présente loi. L'autorité publique concernée demandera l'avis de la commission de contrôle avant de décider si oui ou non elle accorde l'aide demandée. Les loteries ou tombolas organisées avec appel à la générosité sont soumises à la législation sur les tombolas *et* à la présente loi.

Art. 3

Il ne faut pas nuire aux initiatives qui peuvent être prises par des organisations respectables pour autant que ces initiatives s'adressent à des collectivités limitées et tombent sous la responsabilité d'un nombre suffisant de personnes dignes de la confiance qu'ont placée en eux leurs adhérents. Le § 3 vise les écoles, les mouvements reconnus, les clubs-service (Lions, Rotary...) et non pas des associations qui réuniraient des membres fictifs et des invités en vue de rassembler des fonds.

Wie kan een beroep doen op de vrijgevigheid ?

Om het even welke natuurlijke of rechtspersoon, en zelfs feitelijke verenigingen, bekende of onbekende.

De huidige regeling

Met de huidige regeling is het niet mogelijk de misbruiken te bestrijden. Zij houdt enkel rekening met inzamelingen met het oog op het verlichten van de armoede. Zij eist geen waarborgen betreffende de geloofwaardigheid van de initiatiefnemers. Zij biedt onvoldoende controlemiddelen en voorziet niet in sancties.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Oplichters die zich op alle mogelijke manieren aandienen, behoren hoe dan ook te worden geweerd. Een aantal gevallen vallen niet onder toepassing van de wet, b.v. die waarin een beroep gedaan wordt op de vrijgevigheid om een wetenschappelijk of cultureel doel te bereiken.

Art. 2

In het voorstel dienen alle middelen onder de ogen te worden gezien met inbegrip van die welke in de toekomst zouden kunnen worden toegepast. Zo bestaat er thans geen regeling op het stuk van oproepen via de telefoon of voor de verkoop van tijdschriften waarbij een of ander oogmerk nagestreefd wordt. Verzoeken gericht aan de overheid vallen eveneens onder toepassing van deze wet, want oplichters kunnen nog altijd V. Z. W.'s oprichten of initiatieven nemen die slechts op papier bestaan en zij kunnen ook bij plaatselijke of nationale instanties gaan aankloppen. Het gebeurt dat de overheid initiatieven financiert of giften in geld dan wel in natura toekent zonder enige waarborg omtrent de bestemming van die steun.

Een paar voorbeelden : Een natuurlijke of een rechtspersoon vraagt aan een gemeente een financiële toelage om een activiteit te organiseren ten voordele van de kinderen of bejaarden van die gemeente. Een natuurlijke of een rechtspersoon vraagt een gemeentesaal of een provinciaal domein te mogen gebruiken om er ten behoeve van een liefdadig werk een schouwspel op te voeren. Een natuurlijke of een rechtspersoon wendt zich tot het A. B. O. S. voor een ontwikkelingsproject in de derde wereld. Die drie gevallen waarin een beroep gedaan wordt op de vrijgevigheid, zullen eveneens bij deze wet geregeld worden. De betrokken overheid zal het advies van de controlecommissie inwinnen alvorens te besluiten de gevraagde hulp al dan niet toe te kennen. Loterijen of tombola's waarbij een beroep gedaan wordt op de vrijgevigheid, vallen onder toepassing van de wet op de tombola's *en* van deze wet.

Art. 3

Er mag geen afbreuk worden gedaan aan initiatieven die uitgaan van eerbiedwaardige organisaties mits die initiatieven zich richten tot een beperkte groep en de verantwoordelijkheid ervoor berust bij een toereikend aantal personen die het in hen gestelde vertrouwen niet beschamen. Paragraaf 3 heeft betrekking op scholen, erkende bewegingen, service-clubs (Lions, Rotary) e.d. en niet op verenigingen waarin fictieve leden en uitgenodigden zouden worden opgenomen om fondsen te vergaren.

Art. 4

Les appels à la générosité pourront toujours être classés en deux catégories :

1° Une association bien connue dans le territoire où elle exerce une activité visible et contrôlable peut s'adresser aux habitants de ce territoire afin d'obtenir un apport financier pour aider à la réalisation de ses objectifs. Une maison d'hébergement pour enfants, par exemple, peut avoir besoin, à côté des subsides qu'elle obtient, de l'aide de la population pour améliorer le bien-être de ses pensionnaires. L'utilisation de l'argent récolté est facilement contrôlable par les donateurs, pour autant qu'ils habitent dans le rayon territorial dans lequel l'œuvre est connue.

Afin de permettre des initiatives purement locales d'entraide, il est accordé à des associations de fait de réaliser un objectif précis et limité. Nous avons pensé par exemple, aux personnes qui organisent un appel de fonds dans leur quartier afin de venir en aide à une famille de ce même quartier qui a été frappée par un malheur dont les effets peuvent être atténués ou éliminés grâce à une aide financière.

2° Certains organismes n'ont pas de réalisations concrètes comme objectifs. Ils rassemblent des moyens financiers en vue d'aider des personnes démunies pour cause de catastrophe ou afin d'aider des organismes qui ont un objectif humanitaire. A côté de quelques grands organismes connus et respectables, il existe une multitude d'organisations qui, sous couvert d'objectifs peu définis, collectent des sommes considérables dont la majeure partie disparaît, dont une partie couvre des frais généraux et dont une petite partie est donnée à des organisations sociales afin de justifier l'action entreprise.

Nous pouvons partir du principe que les organisateurs qui veulent ainsi canaliser l'aide de la population n'agissent que par générosité et ne recherchent aucun profit personnel. Tous les autres doivent être exclus.

La commission de contrôle et les autorités qui donneront leur accord doivent pouvoir utiliser les critères du § 2 pour limiter au maximum tous les abus possibles.

Ces abus se rencontrent dans les différents points soulevés :

1° Il est inutile de faire double emploi avec des organisations valables qui font déjà ce que les auteurs du nouveau projet veulent faire. Il est inutile aussi d'inventer des problèmes non-existants.

Le statut d'A. S. B. L. est nécessaire, sinon les organisateurs n'ont aucune responsabilité juridique. Le nombre des associés doit être suffisamment élevé pour que des abus internes puissent être décelés et réprimés. Les objectifs doivent être clairement définis et, en cas de dissolution, l'argent ne doit pas disparaître dans les poches des associés. Rémunérer des proches est un moyen détourné pour obtenir un profit personnel. Si les frais généraux sont trop élevés, le public aurait avantage à passer par d'autres canaux. Beaucoup d'abus se situent au niveau des démarcheurs, des dénominations équivoques qui abusent le public, de références fallacieuses qui induisent en erreur.

Art. 4

Het beroep op de vrijgevigheid zal altijd in twee categorieën kunnen worden ingedeeld :

1° Een vereniging die goed bekend is in het gebied waar zij een herkenbare en controleerbare activiteit uitoefent, kan zich tot de inwoners van dat gebied wenden voor het inzamelen van gelden die tot de realisatie van haar oogmerken kunnen bijdragen. Een kinderopvangcentrum b.v. kan, naast de subsidies die het krijgt, de hulp van de bevolking nodig hebben om de kinderen meer welzijn te bieden. Het gebruik van het ingezamelde geld kan gemakkelijk door de schenkers gecontroleerd worden mits die in het gebied wonen waar het liefdadig werk bekend is.

Ten einde louter plaatselijke initiatieven op het gebied van onderlinge hulpverlening mogelijk te maken, wordt aan feitelijke verenigingen toestemming verleend om een nauwkeurig omlijnd en beperkt project te realiseren. Wij denken hier b.v. aan personen die in hun wijk geld inzamelen om een gezin van diezelfde wijk dat door het noodlot getroffen werd te hulp te komen en de gevolgen van een en ander dank zij een financiële tegemoetkoming te lenigen of weg te nemen.

2° Sommige instellingen hebben geen concrete realisaties op het oog. Zij zamelen geld in om personen te helpen die wegens een of andere ramp in benarde omstandigheden leven of om instellingen met een humanitair doel te steunen. Naast enkele grote bekende en eerbiedwaardige instellingen zijn er echter een groot aantal instellingen die onder het mom van allerlei vage oogmerken, aanzienlijke bedragen inzamelen waarvan het grootste gedeelte verdwijnt, een ander gedeelte moet dienen om de algemene kosten te dekken en het kleinste gedeelte aan sociale organisaties geschonken wordt ten einde hun actie te rechtvaardigen.

Wij mogen ervan uitgaan dat de organisatoren die de vrijgevigheid van de bevolking aldus in de juiste banen willen leiden, bij hun optreden alleen gedreven worden door edelmoedige motieven waaraan iedere vorm van eigenbelang vreemd is. Wie niet aan dat criterium beantwoordt, moet worden uitgesloten.

De controlecommissie en de instanties die hun instemming zullen betuigen, moeten de criteria van § 2 kunnen hanteren om misbruiken allerhande zoveel mogelijk te beperken.

Misbruiken worden in verschillende gevallen geconstateerd :

1° Het is nutteloos dat nieuwe projecten de reeds genomen initiatieven van degelijke vereniging overlappen en het is al even nutteloos problemen te zoeken waar er geen zijn.

Het statuut van V. Z. W. is noodzakelijk want anders zijn de organisatoren juridisch niet aansprakelijk. Het aantal vennoten dient toereikend te zijn om interne misbruiken te kunnen opsporen en beteugelen. De doeleinden moeten duidelijk omlijnd zijn en in geval van ontbinding mag het geld niet in de zakken van de vennoten verdwijnen. Verwanten bezoldigen is een verkapt middel om het eigenbelang te dienen. Indien de algemene kosten te hoog zijn heeft het publiek er belang bij dat men het over een andere boeg gooit. Er bestaan heel wat misbruiken op het vlak van de medewerkers die huis-aan-huis werk verrichten, van dubbelzinnige benamingen die verwarring stichten bij het publiek, alsmede van bedrieglijke en misleidende referenties.

Art. 5

Des firmes commerciales, notamment, peuvent apporter leur aide aux A. S. B. L. qui organisent des appels à la générosité en diffusant ces appels ou en vendant des billets de tombola. Tout abus commis par la tierce personne tombe toutefois sous la responsabilité de l'A. S. B. L. organisatrice. Les tierces personnes ne peuvent trouver aucun profit matériel dans leur intervention.

Art. 6

Beaucoup d'abus sont commis actuellement par des vendeurs ambulants qui prétendent vendre des produits au profit d'une œuvre ou d'un atelier protégé pour handicapés. Généralement, il s'agit d'affirmations mensongères. Même si cette affirmation était partiellement vraie, il faut la considérer comme un abus car, en matière de vente et d'achat, il ne faut pas se laisser guider par d'autres critères que ceux qui concernent la qualité et le prix.

Art. 7

Cet article vise les collectes organisées par divers corps de fonctionnaires qui, de par leurs missions, peuvent exercer une pression ou une menace sur les personnes auxquelles ils s'adressent. Lorsque, par exemple, des policiers ou des pompiers en uniforme collectent pour leurs œuvres, les personnes se sentent « obligées » de donner de l'argent. Elles se sentent également « obligées » lorsque la demande vient de fonctionnaires, d'enseignants, du corps médical et d'autres dépositaires de moyens de pression.

Art. 8

Sans commission de contrôle, la présente loi n'aurait aucun effet.

En 1976, avant sa dissolution, l'Office d'identification disposait d'une telle commission comprenant, outre ses propres spécialistes, des représentants :

- du Ministère de l'Intérieur;
- du Ministère des Classes moyennes;
- du Ministère de la Justice;
- du Ministère des Finances;
- de la gendarmerie;
- de la police;
- des autorités communales (Bruxelles);
- des autorités provinciales (Brabant).

Cette commission permettait à l'Office d'émettre un avis valable sur tous les organisateurs d'appel à la générosité. Le secrétariat et l'infrastructure administrative de la commission était bien entendu assuré par l'Office d'identification.

La commission doit jouir d'une infrastructure administrative dont les composantes doivent être :

- un secrétariat;
- des moyens de diffusion;
- une documentation importante sur la législation relative aux matières personnalisables et sur les institutions qui s'occupent d'environnement social dans le sens le plus large.

Art. 5

Met name commerciële firma's kunnen hulp verlenen aan de V. Z. W.'s die een beroep doen op de vrijgevigheid, door de oproepen ervan te verspreiden of tombolabiljetten te verkopen. Voor de door de derde begane misbruiken is de organiserende V. Z. W. aansprakelijk. Derden mogen uit hun optreden geen materieel voordeel halen.

Art. 6

Thans worden veel misbruiken gepleegd door ambulante verkopers die beweren produkten te verkopen ten voordele van een werk of van een beschutte werkplaats voor mindervaliden. Het gaat hier doorgaans om leugenachtige beweringen en zelfs indien een dergelijke bewering voor een deel waar mocht zijn, dient zij nog als een misbruik te worden aangemerkt want op het stuk van koop en verkoop mag men zich door geen andere criteria laten leiden dan die welke verband houden met de kwaliteit en de prijs.

Art. 7

Dit artikel heeft betrekking op de inzamelingen georganiseerd door allerlei ambtenarenkorpsen die wegens hun invloed druk kunnen uitoefenen op degenen tot wie zij zich richten of deze laatsten kunnen afdreigen. Wanneer b.v. politiemannen of brandweerlieden in uniform geld inzamelen voor hun werken, voelen de mensen zich verplicht te geven. Zij voelen zich eveneens « verplicht » wanneer het verzoek uitgaat van ambtenaren, leerkrachten, geneesheren of andere personen die druk kunnen uitoefenen.

Art. 8

Zonder controlecommissie zou deze wet geen uitwerking hebben.

De Identificatiedienst beschikte in 1976, vóór zijn ontbinding, over een dergelijke commissie, waarin naast eigen specialisten vertegenwoordigers zaten van :

- het Ministerie van Binnenlandse Zaken;
- het Ministerie van Middenstand;
- het Ministerie van Justitie;
- het Ministerie van Financiën;
- de Rijkswacht;
- de Politie;
- de gemeentelijke overheid (Brussel);
- de provinciale overheid (Brabant).

Die commissie stelde de Dienst in staat een gegrond advies uit te brengen omtrent alle organisatoren van initiatieven waarbij een beroep op de vrijgevigheid gedaan werd. Het secretariaat en de administratieve infrastructuur van de commissie werden uiteraard door de Identificatiedienst verzorgd.

De commissie dient te beschikken over een administratieve infrastructuur bestaande uit :

- een secretariaat;
- publikatiemiddelen;
- een uitgebreide documentatie over de wetgeving in verband met de persoonsgebonden aangelegenheden en de instellingen die zich bezighouden met het sociale leefmilieu in de ruimste zin van het woord.

Cette infrastructure pourrait se trouver au Ministère de l'Intérieur, mais il nous semble plus opportun encore de lui donner une certaine autonomie d'action et d'information en confiant ce secrétariat au Centre de Documentation et de Coordination sociales, successeur de l'Office d'identification, qui dispose déjà de la documentation et des moyens de diffusion nécessaires. Ce centre travaille déjà en collaboration avec les autorités communales, provinciales, régionales, communautaires et nationales et a continué à suivre les appels à la générosité.

En confiant l'infrastructure de la commission à ce centre existant, on limite également les dépenses à un minimum. Il suffirait de signer une convention avec cette institution et de lui accorder un subside annuel couvrant les charges de secrétariat.

La commission doit être composée de représentants des divers ministères concernés, de représentants des autorités communales et provinciales, de représentants de la gendarmerie et de la police, de représentants des grandes organisations caritatives et de quelques experts en la matière. Le Ministre de l'Intérieur pourrait, sur proposition des membres de la commission, désigner le président.

Art. 9

Cet article reprend en fait la réglementation existante actuellement.

Art. 10

Certains organismes utilisent à plusieurs reprises la même autorisation. La nouvelle loi s'oppose à cet abus.

Art. 12

Le numéro et les dates seront notamment apposés sur les sacs en plastique que l'on distribue pour récolter des vêtements. Ils seront indiqués sur tout document, affiche, lettre, communiqué...

Art. 13

L'autorisation nationale ou provinciale ne dispense pas les organisateurs de s'adresser aux autorités communales. Ces autorités peuvent aussi contrôler le déroulement de l'action, éventuellement contrôler les montants collectés et veiller à l'application de la loi.

Art. 14

L'honorabilité des membres fondateurs et associés est d'importance capitale. Un élément douteux parmi eux jette la suspicion sur l'ensemble.

R. JÉRÔME

Die infrastructuur is voorhanden bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken, maar beter nog lijkt het ons aan dit secretariaat een bepaalde autonomie qua optreden en voorlichting te geven door het toe te vertrouwen aan het Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie dat in de plaats is gekomen van de Identificatiedienst en thans reeds over de noodzakelijke documentatie en publicatiemiddelen beschikt. Dit centrum functionneert reeds in samenwerking met de gemeentelijke, provinciale, gewestelijke, communautaire en nationale autoriteiten en volgt van nabij de gevallen waarin een beroep gedaan wordt op de vrijgevigheid.

Door de infrastructuur van de commissie aan dit bestaande centrum toe te vertrouwen kunnen ook de uitgaven tot een minimum worden beperkt. Men zou ermee kunnen volstaan een overeenkomst met die instelling aan te gaan en haar een jaarlijkse subsidie toe te kennen tot dekking van de secretariaatskosten.

De commissie moet bestaan uit vertegenwoordigers van de verschillende betrokken ministeries, de gemeentelijke en provinciale autoriteiten, de politie en de rijkswacht, de voornaamste liefdadigheidsinstellingen en enkele deskundigen op dat gebied. De Minister van Binnenlandse Zaken zou, op voorstel van de commissieleden, de voorzitter kunnen aanwijzen.

Art. 9

Dit artikel neemt in feite de thans bestaande regeling over.

Art. 10

Bepaalde instellingen gebruiken herhaaldelijk dezelfde vergunning. De nieuwe wet sluit dat misbruik uit.

Art. 12

Het nummer en de data dienen onder meer aangebracht op de plastic zakken die worden rondgedeeld om kledingstukken in te zamelen. Zij moeten worden vermeld op alle affiches, brieven, mededelingen, bescheiden...

Art. 13

Een nationale of provinciale vergunning ontheft de organisatoren niet van de verplichting om zich tot de gemeentelijke autoriteiten te wenden. Die autoriteiten kunnen tevens het verloop van de actie controleren, eventueel de ingezamelde bedragen controleren en op de toepassing van de wet toezien.

Art. 14

Het is van het grootste belang dat de oprichters en vennoten personen zijn met een onbesproken levenswandel. Het volstaat dat een van hen verdacht is om de hele vereniging in een ongunstig daglicht te stellen.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

Sont considérés comme appels à la générosité, toutes les initiatives prises en vue d'obtenir des dons, en argent ou en nature, afin de promouvoir n'importe quel objectif à caractère, notamment, humanitaire, écologiste, scientifique, social, culturel, artistique, sportif, récréatif, religieux, philosophique.

Art. 2

Tombent sous l'application de la présente loi, toutes les formes sous lesquelles il est fait appel à la générosité de la population et notamment, les collectes d'argent et de biens (vêtements, aliments, papier, tous objets récupérables...) à domicile, sur la voie publique, par correspondance, par les médias d'information, par souscription ou vente de cartes de membre ou d'objets symboliques, par colportage de produits commerciaux, culturels ou artistiques, par loterie ou tombola, par vente de publications, par sollicitations des pouvoirs publics, par organisation de spectacles, etc.

Art. 3

Ne tombent pas sous l'application de la présente loi :

1. les appels à la générosité organisés par les C.P.A.S. sur le territoire de leur commune;
2. les appels à la générosité organisés à l'intérieur de leurs locaux par les fabriques d'églises et les communautés religieuses;
3. les appels à la générosité organisés dans des locaux privés par des associations reconnues au cours de manifestations occasionnelles réservées à leurs membres et invités;
4. le soutien d'activités sociales, culturelles, sportives, scientifiques, écologiques, etc. par des firmes commerciales. Le mécène et le bénéficiaire peuvent annoncer l'aide donnée ou reçue sans toutefois que cela se fasse sous forme d'appel à la générosité.

Art. 4

Pour pouvoir faire appel à la générosité du public, il faut que les organisateurs répondent aux critères des organismes visés soit au § 1er, soit au § 2.

§ 1er. Etre constitués en association sans but lucratif ou être un service structurellement intégré dans une telle association.

L'A.S.B.L. ou le service doivent être reconnus officiellement par les autorités compétentes pour réaliser les activités en vue desquels ils lancent l'appel en question. L'appel doit être réservé aux limites des localités où l'organisation est active ou connue.

Un contrôle des comptes et de l'utilisation des sommes recueillies doit être possible à tout moment. Si l'appel dépasse les limites décrites ci-dessus, les organisateurs sont soumis aux critères du § 2.

Tout appel qui consisterait à vouloir collecter pour répartir des biens ou de l'argent entre des organisations tombe sous le § 2.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Alle initiatieven, genomen met het oog op het verkrijgen van giften in geld of in natura ten einde om het even welk doel dat een humanitair, ecologisch, wetenschappelijk, sociaal, cultureel, artistiek, sportief, recreatief, godsdienstig, levensbeschouwelijk, ... karakter heeft te bevorderen worden als beroep op de vrijgevigheid beschouwd.

Art. 2

Onder toepassing van deze wet vallen alle vormen waaronder een beroep wordt gedaan op de vrijgevigheid van de bevolking, met name de inzamelingen van geld en goederen (kledij, voedingswaren, papier, allerlei herbruikbare voorwerpen) aan huis, op de openbare weg, door middel van brieven, via de informatiemedia, door intekening op of verkoop van lidmaatschapskaarten of symbolische voorwerpen, door de huis-aan-huis verkoop van commerciële, culturele of artistieke produkten, door loterijen of tombola's, door verkoop van publikaties, door het beroep doen op de overheid, door het organiseren van opvoeringen...

Art. 3

Onder toepassing van deze wet vallen niet :

1. het beroep op de vrijgevigheid georganiseerd door de O. C. M. W.'s op het grondgebied van hun gemeente;
2. het beroep op de vrijgevigheid georganiseerd door de kerkfabrieken en religieuze gemeenschappen binnen hun lokalen;
3. het beroep op de vrijgevigheid georganiseerd in particuliere lokalen door verenigingen tijdens occasionele bijeenkomsten van hun leden en genodigden;
4. de « sponsoring » van sociale, culturele, sportieve, wetenschappelijke, ecologische en andere activiteiten waarvan de kosten ten laste genomen worden door commerciële firma's. Sponsor en gesponsorde mogen wel de gegeven of gekregen hulp aankondigen maar niet in de vorm van een beroep op de vrijgevigheid.

Art. 4

Om een beroep te kunnen doen op de vrijgevigheid van het publiek, moeten de organisatoren voldoen aan de voorwaarden van § 1 of van § 2.

§ 1. Het statuut van vereniging zonder winstoogmerk hebben of een gestructureerde afdeling zijn van een dergelijke vereniging.

De V. Z. W. of de afdeling moeten officieel erkend zijn, door de bevoegde overheid om de activiteiten te verwezenlijken welke het doel zijn waarvoor zij een beroep doen op de bevolking. Dit beroep moet beperkt blijven tot de plaatsen waar de instelling actief of bekend is.

Controle van de rekeningen en van het gebruik van de ontvangen gelden moet op elk ogenblik mogelijk zijn. Indien de oproep de hierboven beschreven perken overschrijdt, vallen de organisatoren onder de criteria van § 2.

Elk beroep dat gedaan wordt om gelden of goederen in te zamelen en te verdelen onder verenigingen of personen valt onder de criteria van § 2.

Exceptionnellement une association de fait peut être autorisée à faire appel à la générosité afin de réaliser un seul objectif précis, pour autant que cet objectif soit limité dans le temps et d'intérêt strictement local.

§ 2. Si les organisateurs ne sont pas agréés pour réaliser une mission précise ou si leur objectif est de répartir les biens ou l'argent recueillis entre d'autres organismes, ils doivent :

1° prouver l'existence d'une cause justifiant la nécessité de leur appel ou l'absence ou l'insuffisance d'organismes publics ou privés qui devraient prendre ce problème en charge;

2° répondre aux critères suivants :

— être constitués sous forme d'association sans but lucratif;

— le nombre des administrateurs responsables doit être d'au moins cinq personnes honorablement connues, et sans liens familiaux, conjugaux ou de cohabitation;

— les statuts de l'A. S. B. L. doivent définir clairement les limites des objectifs et stipuler qu'en cas de dissolution, l'actif est remis à une A. S. B. L. qui poursuit des objectifs semblables;

— l'A. S. B. L. ne peut accorder de rétributions ou indemnités ni en nature, ni en argent, à aucun administrateur ou membre fondateur, ni rémunérer ou indemniser des personnes liées à l'un d'eux par des liens familiaux, conjugaux ou de cohabitation;

— les frais généraux seront réduits au minimum et ne dépasseront en aucun cas 8 % de la recette;

— toutes les démarches nécessaires à l'appel et à la réalisation qui suit l'appel, notamment sur la voie publique ou à domicile doivent être réalisées par des bénévoles;

— un contrôle des comptes et de l'utilisation des produits collectés doit être possible à tout moment;

— des termes équivoques comme « national », « général », « supérieur », « régional », « de la Communauté française », « van de Vlaamse Gemeenschap » ne peuvent figurer dans la dénomination que sur autorisation du Roi. L'utilisation de sigles, symboles ou pictogrammes évoquant des organismes officiels est également soumise à cette autorisation;

— l'A. S. B. L. ne peut en aucun cas faire référence à des agréments accordés à d'autres fins que l'objectif de l'appel ni proposer d'autres objectifs que celui qui est mentionné dans l'appel.

Art. 5

Les associations visées par l'article 4, §§ 1er et 2 peuvent utiliser la collaboration bénévole de tierces personnes, physiques ou morales, pour la diffusion de l'appel et la récolte du produit. Elles gardent cependant l'entière responsabilité sur le déroulement de l'appel et sur les biens ou les sommes récoltées.

Art. 6

En vertu de l'article 4, aucune firme commerciale, ni aucun vendeur ambulant ne peut utiliser, comme argument de vente, qu'une partie des recettes est utilisée pour un des objectifs décrits sous l'article 1.

Bij uitzondering is het een feitelijke vereniging toegestaan een beroep op de vrijgevigheid te organiseren om een welbepaald deel te verwezenlijken, op voorwaarde dat dit doel beperkt is in de tijd en van louter plaatselijk belang.

§ 2. Indien de inrichters niet erkend zijn om een welbepaalde opdracht uit te voeren of indien hun doel is de opbrengst van de inzamelingen te verdelen onder andere instellingen, moeten zij :

1° het bewijs leveren van de noodzaak van het beroep op de vrijgevigheid of van het feit dat het probleem niet of onvoldoende door de bestaande openbare of particuliere instellingen ter harte wordt genomen;

2° voldoen aan de volgende criteria :

— opgericht zijn in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk;

— als verantwoordelijke bestuurders moeten ten minste vijf personen met onbesproken levenswandel optreden die onderling geen familie- of huwelijksband hebben of met elkaar samenwonen;

— de statuten van de V. Z. W. moeten duidelijk de perken van de doeleinden bepalen en vermelden dat in geval van ontbinding, het actief overgedragen wordt aan een V. Z. W. met gelijkaardige doeleinden;

— de V. Z. W. mag geen bezoldiging noch vergoeding in natura of in geld toekennen aan een bestuurder of oprichter, noch personen die verwant zijn met een van hen door familie- of huwelijksband of met hen samenwonen, bezoldigen of vergoeden;

— de algemene kosten moeten tot een minimum worden beperkt en mogen in geen geval 8 % van de ontvangen sommen overschrijden;

— elke handeling ondernomen om het beroep op de vrijgevigheid kenbaar te maken of uit te voeren, zowel op de openbare weg of ten huize, moet door vrijwilligers uitgevoerd worden;

— controle op de rekeningen en op het gebruik van de ingezamelde opbrengsten moet op elk ogenblik mogelijk zijn;

— dubbelzinnige termen zoals « nationaal », « algemeen », « hoger », « regionaal », « van de Vlaamse Gemeenschap », « de la Communauté française », mogen slechts met toelating van de Koning voorkomen in de benaming. Het gebruik van kernmerken, symbolen of pictogrammen die het vermoeden kunnen doen ontstaan dat de vereniging een openbaar karakter heeft, is eveneens onderworpen aan die toelating;

— de V. Z. W. mag niet verwijzen naar voor andere dan het doel van het beroep toegestane erkenningen noch andere doelstellingen voorstellen dan die vermeld in het beroep op de vrijgevigheid.

Art. 5

De verenigingen die onder artikel 4, § 1 en § 2, vallen, mogen eventueel als vrijwilligers derden gebruiken (natuurlijke of rechtspersonen) om het beroep op de vrijgevigheid kenbaar te maken en de inzameling te verrichten. Zijzelf behouden echter de volledige verantwoordelijkheid voor het verloop van het initiatief en voor de ingezamelde gelden of goederen.

Art. 6

Krachtens artikel 4 mag geen enkele commerciële firma noch leuder als verkoopargument gebruiken dat een gedeelte van de ontvangsten aangewend wordt voor een der in artikel 1 beschreven doelstellingen.

Art. 7

Afin de ne jamais être placé en situation de choisir entre leurs devoirs envers leur public et la complaisance envers ce même public, il est interdit au personnel des pouvoirs publics d'organiser des appels à la générosité sous couvert de leur appartenance auxdits personnels. Un appel à la générosité ne peut jamais présenter un aspect de menace, même minime.

Art. 8

Le Roi crée une commission de contrôle et de coordination qui regroupe des experts en la matière issus des différentes administrations concernées et du secteur privé, notamment le Centre de Documentation et de Coordination sociales, successeur de l'Office d'identification.

Cette commission peut exiger des personnes et associations concernées toute justification utile au contrôle des recettes et à l'utilisation des fonds.

Elle se charge de toute enquête concernant les organisateurs. Elle peut demander à cette fin la collaboration des pouvoirs publics, nationaux et locaux.

Elle est chargée de diffuser auprès de toutes les autorités concernées et dans le public son avis sur les organisations qui font appel à la générosité, et, si nécessaire, intenter contre eux une action en justice.

Elle peut également coordonner le programme des grandes initiatives d'appel à la générosité.

Art. 9

Aucun appel à la générosité ne peut être lancé qu'après autorisation de l'autorité compétente.

§ 1er. S'il s'agit d'une activité sur le territoire d'une seule commune, les organisateurs doivent avoir un siège dans cette commune, y être connus et obtenir l'autorisation du Collège des bourgmestre et échevins.

§ 2. S'il s'agit d'une activité qui s'étend sur plusieurs communes d'une seule province, les organisateurs auront un siège dans cette province. Ils doivent obtenir l'autorisation de la Députation permanente de la province.

§ 3. S'il s'agit d'une activité qui s'étend sur plus d'une province, les organisateurs doivent obtenir l'autorisation du Roi. Une autorisation nationale peut être limitée à l'une des trois régions.

§ 4. Ces trois autorités sont tenues :

1. de demander l'avis de la commission de contrôle et de coordination sur chaque organisme qui introduit une première demande d'autorisation ou si un doute subsiste quant à la crédibilité du demandeur;
2. de surveiller le déroulement de l'activité;
3. de contrôler les recettes;
4. de transmettre un rapport à la commission mentionnée ci-dessus.

Art. 7

Om niet voor de keuze geplaatst te worden tussen hun verplichtingen tegenover het publiek en de welwillendheid tegenover dit zelfde publiek, wordt aan de personeelsleden van de openbare besturen het recht ontzegd om een beroep te doen op de vrijgevigheid wanneer zij daarbij van hun ambt laten blijken. Een beroep op de vrijgevigheid mag nooit vergezeld gaan van een bedreiging, hoe gering ook.

Art. 8

De Koning richt een controle- en coördinatiecommissie op die deskundigen in deze materie afkomstig uit de daarbij betrokken administraties en de privé-sector omvat, inzonderheid het Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie, dat in de plaats van de Identificatiedienst is getreden.

Deze commissie kan van de betrokken personen en verenigingen alle inlichtingen ter rechtvaardiging eisen die nuttig zijn voor de controle over de ontvangsten en het gebruik van de fondsen.

Zij is belast met het onderzoek omtrent de organisatoren. Zij kan daartoe de medewerking vragen van de nationale en plaatselijke openbare besturen.

Zij verspreidt bij alle betrokken overheden en onder het publiek haar advies over de verenigingen die een beroep doen op de vrijgevigheid, en kan in voorkomend geval, een gerechtelijke procedure tegen deze laatste aanspannen.

Zij kan eveneens de belangrijke initiatieven inzake beroep op de vrijgevigheid coördineren.

Art. 9

Er mag geen beroep op de vrijgevigheid worden gedaan zonder vergunning van de bevoegde overheid :

§ 1. Indien het gaat om een activiteit op het grondgebied van één gemeente, moeten de organisatoren een zetel hebben in die gemeente en er bekend zijn. Zij moeten een vergunning krijgen van het college van burgemeester en schepenen.

§ 2. Indien het gaat om een activiteit over verscheidene gemeenten van één provincie, moeten de organisatoren een zetel hebben in deze provincie en moeten zij een vergunning krijgen van de bestendige deputatie van de provincie.

§ 3. Indien het gaat om een activiteit over meer dan één provincie, moeten de organisatoren een vergunning krijgen van de Koning. Een nationale vergunning kan beperkt worden tot een van de drie gewesten.

§ 4. Deze drie autoriteiten zijn ertoe gehouden :

1. het advies te vragen van de controle- en coördinatiecommissie over elke instelling die voor de eerste keer een aanvraag indient of wanneer er twijfel bestaat omtrent de betrouwbaarheid van de aanvrager;
2. toe te zien het verloop van de activiteit;
3. de ontvangsten te controleren;
4. een verslag te zenden aan de bovenvermelde commissie.

Art. 10

L'autorisation donnée précise la date ou la durée exacte de l'activité, ainsi que les limites territoriales sur lesquelles elle peut s'étendre.

Une autorisation ne vaut que pour un seul appel à la générosité.

Un organisateur ayant obtenu une autorisation nationale ou provinciale valable pendant un an ne peut organiser qu'une seule activité par commune.

Art. 11

L'organisateur d'un appel ne peut en aucun cas céder l'autorisation qu'il a reçue à un autre organisme ni affecter le produit de l'appel à un autre objectif que celui qui a été annoncé.

Art. 12

La commission de contrôle accorde un numéro de référence à tout organisateur d'un appel à la générosité qui a obtenu une autorisation nationale ou provinciale.

Ce numéro est accompagné des dates prévues pour l'activité. La mention numéro-date doit être communiquée à la population. Elle doit être apposée sur tout moyen qui sert à faire connaître l'appel à la générosité.

Ceci doit aider le public à s'informer facilement sur la crédibilité des organisateurs.

Art. 13

Toutes les formes d'appel à la générosité sont soumises à la vigilance de la police communale en ce qui concerne la sécurité et la commodité. Les bourgmestres peuvent les réglementer et les interdire afin de prévenir tout désordre. A cette fin, les organismes qui disposent d'une autorisation nationale ou provinciale doivent en aviser les autorités communales et fixer de commun accord une date d'exécution.

Art. 14

Les A. S. B. L. agréées qui outrepassent les limites de l'autorisation verront cette autorisation retirée.

Une A. S. B. L. dont un des constituants est connu pour avoir commis des abus ou pour y avoir participé, n'obtiendra pas d'autorisation.

Art. 15

Afin de protéger la population contre les abus et de défendre les intérêts des associations qui ont réellement besoin de faire appel à la générosité, la commission de contrôle et de coordination peut porter plainte contre les personnes morales et physiques qui ne se conformeraient pas à la présente loi.

§ 1er. Les personnes morales et physiques qui organiseraient des appels à la générosité sans autorisation préalable de l'autorité concernée peuvent être poursuivies en vertu des articles 302 et 303 du Code pénal concernant l'organisation non autorisée de loteries.

Art. 10

De gegeven vergunning bepaalt de datum en de juiste duur van de activiteit en ook het gebied waarbinnen zij mag gehouden worden.

De vergunning is beperkt tot een enkel beroep op de vrijgevigheid.

Wie een nationale vergunning voor een jaar heeft verkregen, mag slechts een activiteit per gemeente organiseren.

Art. 11

In geen geval mag de initiatiefnemer van een beroep op de vrijgevigheid zijn vergunning doorgeven aan een andere instelling noch de opbrengst van de activiteit besteden aan een andere doelstelling dan die welke was aangekondigd.

Art. 12

De commissie kent een referentienummer toe aan elke initiatiefnemer van een beroep op de vrijgevigheid die een nationale of provinciale vergunning verkregen heeft.

Dit nummer wordt voorzien van de vastgestelde data. Nummer en data moeten aan de bevolking meegedeeld worden. Zij moeten duidelijk aangebracht worden op alle documentatie- en werkmateriaal.

Een en ander moet het publiek in staat stellen gemakkelijk informatie in te winnen over de betrouwbaarheid van de inrichters.

Art. 13

Alle vormen van beroep op de vrijgevigheid zijn onderworpen aan de waakzaamheid van de gemeentelijke politie voor wat betreft de veiligheid en het verloop ervan. De burgemeesters kunnen ze reglementeren en ze verbieden ten einde wanorde te voorkomen. Hiertoe zullen de verenigingen die een nationale of provinciale vergunning verkregen hebben, de gemeentelijke overheid raadplegen ten einde in gemeen overleg een uitvoeringsdatum vast te stellen.

Art. 14

Aan de V. Z. W. die de perken van de vergunning te buiten gaat, wordt de vergunning ontnomen.

Een V. Z. W. waarvan een der oprichters bekend is wegens door hem gepleegde of mede gepleegde misbruiken, kan geen vergunning verkrijgen.

Art. 15

Ten einde de bevolking te beschermen tegen misbruiken en zodoende de belangen te verdedigen van de verenigingen die een beroep op de vrijgevigheid werkelijk nodig hebben, kan de controle- en coördinatiecommissie klacht indienen tegen alle natuurlijke en rechtspersonen die zich niet aan deze wet houden.

§ 1. De natuurlijke en rechtspersonen die een beroep doen op de vrijgevigheid zonder een voorafgaande vergunning verkregen te hebben van het betrokken gezag, kunnen vervolgd worden krachtens de artikelen 302 en 303 van het Strafwetboek betreffende het niet toegestane organiseren van loterijen.

§ 2. Les personnes morales et physiques qui organisent des appels à la générosité en falsifiant une autorisation reçue ou en produisant un document qui ressemble à une autorisation peuvent être poursuivies en vertu de l'article 179 du même Code concernant la contrefaçon et des articles 196 et 197 concernant les faux en écritures.

§ 3. Les personnes morales et physiques qui détournent de leur objectif annoncé le produit d'un appel à la générosité peuvent être poursuivies en vertu de l'article 491 du même Code concernant les abus de confiance et de l'article 496 concernant l'escroquerie.

Art. 16

La présente législation entre en vigueur un an après sa publication au *Moniteur belge* afin de permettre à toutes les organisations de s'adapter aux nouvelles dispositions. Dès cet instant, l'arrêté royal du 22 septembre 1823 contenant des dispositions à l'égard des collectes dans les églises et à domicile sera abrogé.

La loi du 31 décembre 1851 sur les loteries reste d'application pour les loteries organisées en dehors de tout appel à la générosité.

5 décembre 1985.

R. JÉRÔME
T. MERCKX-VAN GOEY
C. BURGEON
A. LAGNEAU
A. DE BEUL
G. CLERFAYT
V. PEUSKENS
R. HENDRICK
J. BRISART
L. DIERICKX

§ 2. De natuurlijke en rechtspersonen die een beroep op de vrijgevigheid organiseren en daarbij een vergunning vervalsen of een document voorleggen dat op een vergunning lijkt, kunnen vervolgd worden krachtens artikel 179 betreffende namaking en krachtens de artikelen 196 en 197 van hetzelfde Wetboek betreffende valsheid in geschriften.

§ 3. De natuurlijke en rechtspersonen die de opbrengst van een beroep op de vrijgevigheid besteden aan een ander doel dan aangekondigd was, kunnen vervolgd worden krachtens artikel 491 van hetzelfde Wetboek betreffende het misbruik van vertrouwen en artikel 496 betreffende de oplichterij.

Art. 16

Deze wet treedt in werking een jaar na haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*, ten einde alle instellingen in staat te stellen zich aan de nieuwe bepalingen aan te passen. Vanaf dat ogenblik is het koninklijk besluit van 22 september 1923 houdende bepalingen betreffende collectes in de kerken en ten huize opgeheven.

De wet van 31 december 1851 op de loterijen blijft van toepassing voor de loterijen waarbij geen beroep op de vrijgevigheid wordt gedaan.

5 december 1985.

ANNEXE

Appels à la générosité de la population
Réglementation actuelle

1. Arrêté royal du 22 septembre 1823 de Guillaume, roi des Pays-Bas réunis :

- Les collectes organisées par les C.P.A.S. et les fabriques d'églises ne sont soumises à aucune autorisation.
- Les collectes entreprises par des associations, groupements ou personnes pour adoucir calamités et malheurs sont soumises à autorisation écrite préalable.
- Les collectes faites pour d'autres objets que la bienfaisance ne sont soumises à aucune autorisation.
- Les autorisations sont données par le bourgmestre si la collecte n'a lieu que dans une commune, par le Gouverneur si elle s'étend à plusieurs communes de la province, par le Ministre de l'Intérieur si elle dépasse les limites d'une province.

- Les autorisations doivent mentionner les limites géographiques et les limites de temps.
- Les administrations locales et provinciales peuvent prendre toute mesure utile pour prévenir les abus (mais dans la pratique aucune mesure n'est possible à l'aide de dispositions pénales).

2. Une circulaire ministérielle du 2 avril 1954 de M. Moyersoen :

- Rappel de la législation précédente.
- Les communes doivent signaler à la province les autorisations données.
- Les demandeurs doivent déclarer clairement les limites géographiques de la collecte.
- Les autorités communales n'accorderont d'autorisation qu'après contrôle de la bonne conduite des organisateurs (ce qui est impossible dans la pratique).

3. Une circulaire ministérielle du 9 août 1955 de M. Vermeylen :

- Les termes « calamités et malheurs » sont étendus à leur sens le plus large.
- Extension de la notion de collecte à toute offre à domicile d'achat de cartes de soutien.
- Les autorités sollicitées doivent exiger la communication des statuts (si ils existent), l'identité complète des organisateurs, l'actif de la société et son budget des deux dernières années, la répartition des sommes recueillies et à recueillir.
- L'autorité doit contrôler les comptes et signaler sans retard les abus au procureur du Roi (ce qui est impossible dans la pratique).

4. Une circulaire ministérielle du 30 avril 1975 de M. Michel :

- Constatacion de l'impossibilité de combattre les abus à cause d'un manque de coordination. Pour y remédier, les autorités concernées devront dorénavant s'informer de l'honorabilité des organisateurs auprès de l'Office d'identification avant d'accorder toute autorisation.

- Rappel des règles précédentes.

5. Une circulaire du 12 février 1970 de M. Harmegnies concernant les collectes sur la voie publique :

Celles-ci ne subissent aucune restriction légale mais sont soumises à la vigilance de la police communale en ce qui concerne la sûreté et la commodité de passage dans les rues. Les bourgmestres peuvent les réglementer ou les interdire pour prévenir tout désordre.

6. La loi du 8 juillet 1976 organique des C.P.A.S. dissout l'Office d'identification... et de ce fait, la commission de coordination qui avait été mise sur pied, réunissant les délégués des différents ministères, polices et organismes publics concernés.

7. La loi du 31 décembre 1851 sur les loteries interdit toute loterie sauf celles destinées à des actes de piété ou de bienfaisance, à l'encouragement de l'industrie et des arts et à tout autre but d'utilité publique, et à des opérations financières. Les autorisations sont données par les trois autorités citées plus haut.

BIJLAGE

Beroep op de vrijgevigheid van de bevolking
Huidige reglementering

1. Koninklijk besluit van 22 september 1823 van Koning Willem der Verenigde Nederlanden :

- De collecten georganiseerd door de O.C.M.W.'s en de kerkfabrieken zijn niet aan een vergunning onderworpen.
- De door verenigingen, groepen of personen ondernomen collectes voor het verhelpen van rampen en onheil zijn onderworpen aan een voorafgaande schriftelijke machtiging.
- Voor collectes voor andere dan liefdadige doeleinden is geen vergunning vereist.
- De vergunningen worden verleend door de burgemeester als de collecte slechts in één gemeente plaats heeft, door de gouverneur als de collecte plaatsheeft in verscheidene gemeenten van de provincie, door de Minister van Binnenlandse Zaken als de collecte de grenzen van een provincie overschrijdt.
- De vergunning moet de tijds- en plaatsvoorwaarden vermelden.
- De plaatselijke en provinciale overheden kunnen alle nuttige maatregelen nemen om misbruiken te voorkomen (bij gebreke van strafbepalingen is dit in de praktijk echter onmogelijk).

2. Een ministeriële omzendbrief van 2 april 1954 van de heer Moyersoen :

- De voornoemde wetgeving wordt in herinnering gebracht.
- De gemeenten moeten de provincie van de gegeven vergunningen in kennis stellen.
- De aanvragers moeten duidelijk de geografische grenzen van de collecte aangeven.
- De gemeentelijke overheden mogen de vergunning slechts verlenen na controle van het goed gedrag van de organisatoren (wat in de praktijk ook al onmogelijk blijkt).

3. Een ministeriële omzendbrief van 9 augustus 1955 van de heer Vermeylen :

- De termen « rampen en ongelukken » worden zo ruim mogelijk opgevat.
- Verruiming van het begrip collecte tot elk aanbod aan huis van steunkaarten en dergelijke.
- De aangezochte overheden moeten de mededeling van de statuten eisen (indien zij bestaan), de volledige identiteit van de organisatoren, het actief van de maatschappij en haar begroting voor de twee jongste jaren, de verdeling van de ontvangen en de te ontvangen bedragen.
- De overheid moet de rekeningen controleren en de misbruiken zonder verwijl aan de procureur des Konings mededelen (wat in de praktijk onmogelijk is).

4. Een ministeriële omzendbrief van 30 april 1975 van de heer Michel :

- Er wordt vastgesteld dat het onmogelijk is de misbruiken te bestrijden bij gebrek aan coördinatie. Om zulks te verhelpen zullen de betrokken overheden voortaan informatie inwinnen over de levenswandel van de organisatoren bij de Identificatiedienst vooraleer een vergunning te verlenen.
- De vorige richtlijnen worden in herinnering gebracht.

5. Een omzendbrief van 12 februari 1970 van de heer Harmegnies betreffende de collecten op de openbare weg :

Deze ondergaan geen wettelijke beperking maar worden onderworpen aan het toezicht van de gemeentelijke politie voor wat betreft de veiligheid en de rust in de straten. De burgemeesters mogen ze reglementeren of verbieden om wanorde te voorkomen.

6. De organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de O.C.M.W.'s heft de Identificatiedienst op en meet de coördinatiecommissie die in het leven was geroepen, en die de afgevaardigden van de verschillende ministeries, politiekorpsen en betrokken openbare instellingen groepeerde.

7. De wet van 31 december 1851 betreffende de loterijen verbiedt elke loterij, behalve die welke georganiseerd worden met een godsdienstig doel of om ten goede te komen aan weldadigheid, de bevordering van de nijverheid, de kunsten of andere oogmerken van algemeen belang dan wel aan financiële operaties. De vergunningen worden gegeven door de drie hierboven vermelde autoriteiten.